

Årsrapport 2024

Vård- och omsorgsnämnden

Stadsrevisionen

Årsrapport vård- och omsorgsnämnden – 2024

Framtagen av Stadsrevisionen i Helsingborgs stad

Datum: 2025-03-25

Diarienummer: 27/2024

Kontakt: stadsrevisionen@helsingborg.se

Omslagsfoto: Canasta på Träffpunkt

Fotograf: Per Sjöborg

Innehåll

Samlad bedömning	4
Verksamhet och ekonomi.....	4
Styrning och intern kontroll	4
Inledning	6
Syfte och revisionsfrågor, avgränsning	6
Revisionskriterier	7
Metoder	7
Resultat av granskningen.....	8
Verksamhet och ekonomi.....	8
Uppdrag, inriktning	8
Ekonomiska mål	11
Övriga genomförda granskningar	11
Bedömning	13
Styrning och intern kontroll.....	15
Riskanalys och intern kontrollplan	15
Rapportering och uppföljning.....	15
Övriga genomförda granskningar	16
Bedömning	17

Bilagor

Bilaga 1 - Sammanställning över fördjupade granskningar

Samlad bedömning

De förtroendevalda revisorerna i grupp 2 har i sin revisionsplan 2024 beslutat att genomföra en grundläggande granskning av vård- och omsorgsnämnden. Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av nämnden 2024.

Verksamhet och ekonomi

Vår samlade bedömning är att vård- och omsorgsnämnden delvis bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden, enligt stadens anvisningar, analyserat sitt uppdrag och inriktning. Vi bedömer att det för vissa områden framgår vilka förflyttningar som gjorts under året, dock kan nämnden fortsatt stärka sin analys över vilka åtgärder som bidrar till förflyttningar utifrån inriktningen.

Nämnden når ett av sina två mål, men behöver vidta mer riktade åtgärder för att nå det andra målet vad gäller daglig verksamhet. Vi konstaterar att nämnden genomfört uppdraget med tillgängliga resurser och redovisar ett positivt resultat.

Vi grundar därtill vår bedömning på att nämnden inte verkställt beslut inom LSS inom skälig tid och därför dömts att betala särskild avgift. Vi bedömer det även som viktigt att återanmälan av delegeringsbeslut sker enligt gällande krav. Utifrån uppföljningsgranskning av kompetensförsörjning bedömer vi att analysarbete och uppföljning av den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen behöver stärkas.

Styrning och intern kontroll

Vår samlade bedömning är att vård- och omsorgsnämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden bedriver ett systematiskt arbete med sin interna kontroll med fokus på identifierade risker. Nämnden bör dock i högre utsträckning vara delaktig i processen vid framtagande av riskanalys samt få information om vilka åtgärder som planerats för de processer som visat avvikelser.

Årets granskning av statsbidrag visar att nämnden behöver utveckla samordning, kontroll och uppföljning. Utifrån den uppföljande granskningen av inköp och

upphandling är vår bedömning att nämnden fortsatt behöver arbeta för att få till en ändamålsenlig rutin för avtalsuppföljning. För förtroendekänsliga poster krävs ytterligare åtgärder för att säkerställa korrekt hantering, även om vissa förbättringar har skett sedan 2023.

Inledning

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom styrelse och nämnder är tillräcklig.

Kommunstyrelse, nämnder och beredningar ska bedriva verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag, beslut och riktlinjer samt lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Därtill ska styrelse, nämnder och beredningar tillse att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner samt en struktur och organisation för arbetet.

För att fullgöra uppdraget bör system och rutiner för ledning, uppföljning, kontroll och rapportering av verksamheten finnas. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Den grundläggande granskningen genomförs årligen och omfattar en granskning av måluppfyllelse samt granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen utgör en grund för de bedömningar och uttalande som revisorerna avger i revisionsberättelsen.

Granskningen har utförts av revisionskontoret på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 2. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2024.

Syfte och revisionsfrågor, avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

Granskningen syftar också till att genom strukturerade dialogmöten med nämndens presidium, lyfta fram nämndledamöternas roll och ansvar för väsentliga styrprocesser inom sina ansvarsområden.

Den grundläggande granskningen omfattar följande revisionsfrågor;

- Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för att uppnå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi?
- Säkerställer nämnden att styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig?

Utöver ovan har särskild granskning genomförts inom ramen för den grundläggande granskningen. För 2024 avser det följande områden:

- Redogörelse över nämndens arbete med innovation i enlighet med fullmäktiges inriktning
- Förtroendekänsliga poster
- Uppföljning av granskning av inköp och upphandling (2022)

Granskningen avser vård- och omsorgsnämnden.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för den grundläggande granskningen utgörs av:

- Kommunallagen (2017:725, 6 kap, 1§ och 6§)
- Nämndens reglemente
- Relevanta styrdokument och fullmäktiges mål och beslut som berör nämnden

Metoder

Granskningen har skett genom dokumentstudier av plan för mål och ekonomi, verksamhetsplaner, internbudget, dokumenterad riskanalys, plan för uppföljning av intern kontroll, årsresultat av uppföljning av intern kontroll, uppföljningar av ekonomi och verksamhet (ekonomirapporter, delårsrapport, årsredovisning) samt protokoll och underliggande handlingar. Granskningen har även innefattat intervjuer med tjänstepersoner med särskilt ansvar för förvaltningens processer som rör mål, intern kontroll och ekonomi. Dialogmöte har genomförts med nämndens presidium samt omsorgsdirektör under våren och hösten 2024.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Resultat av granskningen

Nedan redovisas resultat utifrån revisionsfrågorna som berör området verksamhet och ekonomi samt styrning och intern kontroll.

Verksamhet och ekonomi

Uppdrag, inriktning

Nämnden ska följa stadens inriktningar för att Helsingborg ska;

- öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd,
- upplevas tryggt och vara säkert,
- ha en hög sysselsättning där fler kommer i arbete och
- vara en stad med hög livskvalitet som siktar på klimatneutralitet 2030.

Vård – och omsorgsnämndens **uppdrag** är att arbeta för att äldre och personer med funktionsnedsättning kan leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Icke verkställda beslut

En del i nämndens ansvar är insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Då beslut om insatser inte har verkställts inom tre månader ska en redogörelse över dessa skickas till IVO men även till stadsrevisionen för information, vilket också har skett löpande under året. Som en följd av ej verkställda beslut har två särskilda avgifter på vardera en miljon kronor utdömts av Förvaltningsrätten under 2024. Som skäl anges att Helsingborgs stad har dröjt oskäligt lång tid med att verkställa beslut om insats enligt LSS. Båda domarna har avsett bostad med särskild service.

Vi noterar att nämnden även under början av 2025 utdömts att betala en särskild avgift på en miljon kronor. Denna gång gällde beslutet daglig verksamhet.

Nämnden får på sina sammanträden information om domar och utfallet i dessa under anmälningssärenden.

Vi noterar att det i nämndens årsbokslut anges en förhoppning om att den nya organisationsstrukturen långsiktigt ska ge bästa möjliga förutsättningar för förvaltningen att leverera utifrån nämndens uppdrag.

Nämndens **inriktning** är "I Helsingborg ska människor i alla åldrar kunna leva ett självständigt och aktivt liv med god livskvalitet. Nöjdheten med vården och omsorgen

ska var högre än genomsnittet i landet. Invånarna ska känna sig trygga med den vård och omsorg staden tillhandahåller och erbjudas digital service och välfärdsteknik i framkant. De förebyggande och rehabiliterande insatserna ska öka.”

I nämndens årsbokslut redovisas hur verksamheten har arbetat utifrån inriktningen. I redovisningen framgår en analys av respektive mening i inriktningen och nämnden visar vilket arbete som genomförs med tydlig koppling till inriktningen. Exempelvis framgår att invånare genom kundundersökningar ges möjlighet att tala om hur väl nämnden lyckas i det systematiska kvalitetsarbetet för att säkerställa en vård och omsorg av god kvalitet som utgår ifrån den enskildes behov och önskemål. Därtill framgår att nämnden under året har arbetat med att stärka nätverket runt kunden så att den både ska känna sig trygg och nöjd med vården. Vad gäller det förebyggande och rehabiliterande arbetet uppges det ha ökat, bland annat med hälsofrämjande aktiviteter inom funktionsstöd.

Även i nulägeskarta för 2024¹ har inriktningen brutits ned och kommenterats utifrån de olika områdena.

Flera nyckeltal följs upp med koppling till inriktningen och redovisas i sin helhet i årsbokslutet. Bland nyckeltalen inom LSS-verksamhet noterar vi att flertalet visar en negativ trend, exempelvis andel brukare som känner sig trygga med alla sina assistenter, andel assistenter som bryr sig om brukaren samt andel brukare som kan göra det hen vill med hjälp av sina assistenter.

I dialogmöte framkommer att nämnden anser det särskilt viktigt att se i verksamhetsplan hur politiska uppdrag, inriktning och mål tas tillvara och driver verksamheten framåt. I verksamhetsplanen noterar vi att omsorgsdirektören lyfter upp flera åtgärder som behöver vidtas för att nämnden i högre utsträckning ska nå inriktning och mål, exempelvis genom digitala insatser.

I nämndens årsbokslut framgår ingen utvärdering avseende hur stadens inriktningar har uppnåtts.

Mål

Nämndens **mål**:

- Hemvården ska ha ett hemtjänstindex över genomsnittet för alla kommuner
- Fler deltagare inom daglig verksamhet ska inkluderas på arbetsmarknaden genom exempelvis jobb och praktik

Nämnden rapporterar att de uppfyller målet avseende hemtjänstindex och redovisar ett resultat som är strax över genomsnittet för samtliga kommuner. Vad gäller målet

¹ Vård- och omsorgsnämnden fick information om nulägeskartan på sammanträde den 14 februari 2024.

att få fler deltagare inom daglig verksamhet till arbetsmarknaden genom exempelvis jobb och praktik uppnås detta inte.

Nämnden redovisar avseende det andra målet att det inte är en positiv trend i att få fler deltagare vidare till anställning efter praktik. Nämnden konstaterar att samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen behöver stärkas och synliggöra att även stadens förvaltningar behöver ta ett aktivt ansvar för att möjliggöra lönebidragsanställningar för målgruppen.

Specifika **uppdrag från kommunfullmäktige** till vård- och omsorgsnämnden:

För 2024 tilldelades inget specifikt uppdrag från kommunfullmäktige till vård- och omsorgsnämnden. I tabell nedan framgår tidigare erhållna uppdrag och hanteringen av dessa.

Tidigare uppdrag från KF	Återrapporterat	Resultat
Att ta fram en plan för långsiktig försörjning av mat och måltider	Genomfört. 24 april 2024.	Nämnden beslutade om ett antal åtgärder för det fortsatta arbetet med mat och måltider vilka ligger till grund för återredovisningen av dessa tre uppdrag till KF. Bland annat beslutades om ett centralt tillagningskök för kylid matlagningsteknik och en avveckling av Kungshults tillagningskök. Därtill att utreda möjligheterna för hur specialkost och heldygnskasse ordinerad av sjuksköterska snarast ska kunna införas inom hemvården. Beslut togs även att arbeta för att höja kompetensen kring mat och måltider hos förvaltningens medarbetare.
Att utreda möjligheten att erbjuda måltidsleveranser med säkrat näringsinnehåll för äldre i hemmet.		
Att utreda de äldres matsituation i syfte att förbättra för de som har hemvård.		
Att utveckla samarbetet med föreningslivet för att stärka det förebyggande arbetet	Genomfört. 24 april 2024.	Redovisningen visar ett aktivt arbete för att utveckla samarbetet med föreningarna i Helsingborg för att stärka det förebyggande arbetet. Ett 20-tal föreningar som ingår i samarbetet redovisas. Det sker även samarbete inom äldreomsorgen och funktionsstöd med olika föreningar i verksamheten.

Vi noterar att det i nuläget inte finns några tidigare uppdrag till vård- och omsorgsnämnden som inte är hanterade.

Ekonomiska mål

Vård- och omsorgsnämnden har för 2024 tilldelats en ekonomisk ram på ca 2 487 mnkr från kommunfullmäktige. Nämnden redovisar i årsbokslutet för 2024² ett positivt resultat på 15,7 mnkr. Prognoser under året har vid tertial 1 visat -15,2 mnkr och vid tertial 2 +/- 0 kr. I tertial 2 redovisas att skälen till prognosförbättringen beror på ökade statsbidrag, senare uppstarter av nya verksamheter och stabila volymer inom hemvården.

Nämnden redovisar att årets resultat främst beror på statsbidrag som inte budgeterats och som ännu inte hunnit användas, samt en volymutveckling som varit lägre än budgeterad inom äldreomsorgen. Därtill att antalet kunder inom hemvården inte har ökat enligt förväntningar och budgeterade medel för denna ökning har inte använts.

Vad gäller verksamheterna redovisar både äldreomsorg och funktionsstöd underskott, -21,3 mnkr, respektive -20,2 mnkr. Nämnden uppger i sitt årsbokslut att ett arbete har inletts för att anpassa verksamheternas kostnader till den resurstilldelning som finns för respektive verksamhet inom funktionsstöd. Vad gäller äldreomsorgen är det största underskottet inom nytt verksamhetsområde HSL³, som uppges inte ha haft rimliga budgetförutsättningar. Även här kommer budgeten enligt uppgift att ses över.

Nämnden får redovisning utifrån den ekonomiska uppföljningen tre gånger om året, vid tertial 1, tertial 2 och vid årsbokslut. Nämnden har under året inte tagit beslut om några särskilda åtgärder avseende ekonomin. I dialog har framkommit att nämnden de senaste åren fått riktade statsbidrag som är en väsentlig del av driftsramen.

Övriga genomförda granskningar

Uppföljning av kompetensförsörjning

Uppföljningsgranskningen av nämndens arbete med kompetensförsörjning visar att nämnden i allt väsentligt hade vidtagit åtgärder utifrån resultatet av tidigare granskning som genomfördes 2020. Utvecklingsområden som identifierades var att stärka analysarbetet och tillse en systematisk uppföljning av den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen. Se mer om granskningen i bilaga 1.

Redogörelse över nämndens arbete med innovation

Helsingborgs stad har en inriktning som innebär att staden ska öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd.

² Beslut i vård- och omsorgsnämnden 12 februari 2025.

³ Verksamhetsområdet ansvarar för hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL, i både ordinärt boende och på vårdboenden

I förvaltningens verksamhetsplan för 2024⁴ lyfts att innovation kommer vara ett av många viktiga verktyg för att förvaltningen långsiktigt ska klara nämndens uppdrag med god kvalitet.

Nämnden redovisar i sitt årsbokslut nyckeltal kopplat till innovation. Vad gäller idéer mottagna i förvaltningens innovationsråd, påbörjade piloter och uppskalningar, som är tre av nyckeltalen, noterar vi att dessa minskat jämfört med föregående år. Det fjärde och sista nyckeltalet avser antalet monterade digitala lås, vilka har ökat kraftigt under 2024. I intervju har framkommit att arbetet med de digitala låsen färdigställts under 2024.

Vid vårt dialogmöte framkom att nämnden önskar se konkreta åtgärder utifrån det innovationsarbete som finns.

I dialogmöte har framkommit att det är fokus att sätta den nya organisationen samtidigt som det måste få finnas ett klimat i verksamheten att våga tänka nytt. Med start under H22⁵ var förvaltningen med och skapade ett nätverk med andra kommuner för att identifiera utmaningar inför framtidens behov för att sätta fokus på rätt saker. Den generella uppfattningen är att det inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde inte är innovationer som löser de stora utmaningarna, men idéerna måste tillåtas och tas tillvara.

För arbete med innovation uppges i intervju att det finns särskilda innovationsmedel avsatta, därtill finns det utsedda innovationsledare. För 2024 uppges 4 mnkr vara avsatta för utveckling av initiativ och därtill kommer kostnad för innovationsledare och annan personal som ska arbeta med innovationerna. I intervju har framkommit att förvaltningen har sett över organisationen för att skapa resurser där de tror att innovationerna kan få bättre utveckling. Ytterligare finansiering för innovationsarbete söks från exempelvis Vinnova, Sveriges innovationsmyndighet.

På stadens sida för innovation⁶ framkommer att vård- och omsorgsförvaltningen hittills tagit fram 38 initiativ. Några har blivit realiserade, en del avbrutna, andra är i pilotstadiet.

Ingen formell uppföljning av nämndens arbete med innovation kopplat till stadens inriktning har genomförts.

Tecknande av hyresavtal

I december 2023 tecknade omsorgsdirektören ett hyresavtal gällande ett nytt vårdboende i Rydebäck. Avtalet avser en kontraktstid om 20 år. Beslutet har skett inom gällande delegation. Först på sammanträde den 20 mars 2024 får vård- och

⁴ Förvaltningens verksamhetsplan 2024 presenterades för nämnden vid sammanträde 24 oktober 2023.

⁵ H22 var dels en stadsgemensam satsning på innovation, dels en stadsmässa 30 maj – 3 juli 2022.

⁶ [Innovation i Helsingborg - för en smartare och hållbar stad](#)

omsorgsnämnden information om hyresavtalet där omsorgsdirektör tillsammans med fastighetsdirektör informerar nämnden om det nya vårdboendet i Rydebäck.

Ärendet hade innan omsorgsdirektören tecknade avtalet varit uppe som ett informationsärende på fastighetsnämndens sammanträde den 18 september 2023. Utifrån protokoll går det att utläsa att informationen handlade om behovet av vårdboendeplatser i Helsingborg samt vilka strategier och planer som finns för att möta behovet.

Hyresavtalet är från stadens sida ensidigt tecknat av omsorgsdirektören. Enligt uppgift granskades avtalet av fastighetsförvaltningen innan påskrift. En ny rutin håller på att tas fram i staden som innebär att hyresavtal av den här karaktären ska tecknas i förening med fastighetsnämnden. Detta kommer regleras i berörda nämnders reglementen. Belopp och hyreslängd utöver det som anges i reglementena kommer att hänskjutas till kommunfullmäktige.

Konkurrensverket har begärt in uppgifter för att utreda om anskaffningen av vårdboendet genomförts i enlighet med lag om offentlig upphandling men gör i ärendet bedömningen att inte fortsätta utredningen då tillräckliga skäl inte föreligger. Konkurrensverket har genom beslutet inte tagit ställning till om Helsingborgs kommun agerat i enlighet med upphandlingslagstiftningen.

Noteringar från tidigare granskningar

- I samband med vård- och omsorgsnämndens behandling av yttrande på stadsrevisionens granskning av arbetet mot välfärdsbrott begärde nämnden att förvaltningen senast i december 2024 skulle återkomma med en uppdatering kring arbetet mot välfärdsbrott. Någon sådan uppdatering har dock inte noterats i nämndens protokoll, inte heller har nämnden efterfrågat redovisningen.
- Stadsrevisionen genomförde under 2023 en granskning av klagomålshantering på vård- och omsorgsnämnden. Vi noterar att nämnden på sammanträde den 11 december 2024 har antagit riktlinjer för synpunkter och klagomål.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att verksamheten **delvis** har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi baserar bedömningen på att nämnden i enlighet med stadens anvisningar har lämnat en analys av nämndens uppdrag och inriktning i årsbokslutet. Vi bedömer att det för vissa områden framgår vilka förflyttningar som gjorts under året, framför allt avseende trygghet och förebyggande och rehabiliterande insatser. Nämnden kan fortsatt stärka sin analys av vilka åtgärder som bidrar till förflyttningar utifrån inriktningen.

I bedömningen väger vi in att nämnden inte har verkställt beslut inom LSS inom skälig tid och därmed dömts att betala särskild avgift uppgående till betydande belopp. Vi bedömer det även som viktigt att återanmälan av delegeringsbeslut sker enligt gällande krav.

Vidare grundar vi vår bedömning på att nämnden når ett av sina två mål. För det mål som inte uppnås uppvisas inte en positiv trend för att målet ska kunna nås och vår bedömning är att nämnden behöver vidta mer riktade åtgärder för att nå målet på sikt.

Vi konstaterar att nämnden genomfört uppdraget med tillgängliga resurser och redovisar ett positivt resultat.

Utifrån uppföljningsgranskning av kompetensförsörjning behöver analysarbete och uppföljning av den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen stärkas, vilket det finns en medvetenhet om i organisationen. Vi kommer inom ramen för den grundläggande granskningen fortsatt följa nämndens arbete med kompetensförsörjning.

Styrning och intern kontroll

Risikanalyt och intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska upprätta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Vård- och omsorgsnämnden beslutade om en plan för intern kontroll för 2024 vid sitt sammanträde den 23 november 2023. Planen hade föregåtts av en riskanalys som genomförts på förvaltningen. Ansvarig för riskanalysarbetet är en särskilt utsedd samordnare för det interna kontrollarbetet. En motsvarande riskanalys har genomförts under hösten 2024 inför framtagande av plan 2025. Nämnden har inte deltagit i riskanalysarbetet under 2024 men uppges planera för ett sådant deltagande under 2025 inför framtagande av 2026 års interna kontrollplan. I dialog har framkommit att presidiet ser ett värde i att nämnden deltar i riskanalysarbetet.

Rapportering och uppföljning

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, ska enligt reglementet för intern kontroll rapporteras skriftligen till nämnden minst en gång per år. Vi noterar att för vård- och omsorgsnämnden sker en redovisning per år och för 2024 års interna kontrolluppföljning återrapporterades resultatet den 12 februari 2025.

I bedömningen av resultatet är det tolv av totalt trettio granskningspunkter som bedöms som kännbara. Övriga bedöms vara försumbara och lindriga. Bland kännbara granskningspunkter noteras att informationssäkerhet och representation var kännbara kontroller även under 2023. För flertalet av granskningspunkterna har åtgärder satts in, några har hanterats redan under 2024. Samtliga åtgärder ska vara genomförda senast augusti 2025. I samband med nämndens behandling av resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, fick omsorgsdirektören i uppdrag att återrapportera till nämnden att planerade åtgärder kopplade till granskningspunkter som bedömts som kännbara, har genomförts enligt plan. Uppdraget är inte tidsatt.

Vad gäller genomförda åtgärder kopplade till 2023 års interna kontrollplan uppges förvaltningen att dessa är hanterade. Någon särskild återredovisning av hur dessa hanterats noterar vi dock inte har skett till nämnden.

I nämndens yttrande över 2023 års årsrapport uppges att det pågår ett arbete med att förtydliga skillnaden mellan egenkontroll och intern kontroll. I intervju har vi fått information om att detta arbete har genomförts under 2024 som en del i utvecklingsarbetet med att stärka den interna kontrollen. En del risker som

identifierats i riskanalysarbetet har fångats upp i verksamheternas egenkontroll och de risker som finns med i den interna kontrollplanen har mer fokus utifrån en förvaltningsövergripande nivå.

Övriga genomförda granskningar

Hantering av statsbidrag

Den fördjupade granskningen av stadens hantering av statsbidrag som genomförts under 2024 visade att nämnden delvis hade en tillräcklig intern kontroll inom området. Utvecklingsområden som identifierades var att stärka samordning, kontroll och uppföljning. Se mer om granskningen i bilaga 1.

Förtroendekänsliga poster

Inom ramen för den grundläggande granskningen har vi genomfört en kontroll av nämndens hantering av förtroendekänsliga poster i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig.

Utgångspunkten i granskningen har varit stadens riktlinjer och rutiner för representation samt den vägledning staden anger på intranätet.

I granskningen har ingått en kontroll av sex resultatkonton i nämndens redovisning. Dessa avser resekostnad (tåg, flyg samt hotell och logi), extern representation, personalsociala aktiviteter och informationsmöten. Inom dessa konton har 25 stickprov tagits. I stickproven har 10 avvikelser noterats. Avvikelsena avser att deltagare inte framgår, att syfte saknas eller är ofullständigt, att program vid utbildning inte är bifogat samt att attesten inte är korrekt.

Uppföljning av granskning av inköp och upphandling (2022)

2022 genomförde stadsrevisionen en granskning av inköp och upphandling. Granskningen visade att det fanns vissa brister i genomförda upphandlingar, exempelvis avsaknad av dokumentation för inköp över direktupphandlingsgränsen samt att inköp fortsatt gjordes från leverantör trots att avtalsperioden upphört.

Granskningen har nu följts upp och uppföljande frågor med utgångspunkt i den tidigare granskningen har ställts till vård- och omsorgsförvaltningen.

Följande åtgärder har vidtagits:

- Enligt uppgift är organisationen för inköp oförändrad sedan granskningen gjordes 2022. Det finns en utsedd inköpssamordnare på förvaltningen. Det pågår en rekrytering av ny tjänst som inköpscontroller på förvaltningen och samordnaransvaret kommer framöver att hanteras inom denna tjänst.
- Enligt förvaltningen hanteras rutiner för avtalsuppföljning och avtalstrohet i förvaltningens inköspolicy. Det är avtalsägaren som har huvudansvar för avtalsuppföljning. Förvaltningen uppger att de håller på att rekrytera en ny

tjänst som avtalscontroller. I den tjänsten kommer en prioriterad uppgift att vara att uppdatera inköspolicyn samt rutiner kopplat till policyn. När det gäller avtalsuppföljning uppger förvaltningen att det för närvarande inte finns någon samlad rutin utan avtalsuppföljning sker på olika sätt och på flera nivåer i organisationen.

- Av förvaltningens inköspolicy framgår rutiner och beloppsgränser som gäller för direktupphandlingar. Enligt förvaltningen förvaras dokumentation för direktupphandlingar på den enhet som genomfört upphandlingen. Det uppges vara ett prioriterat område för den inköpscontroller som håller på att rekryteras att säkerställa att direktupphandlingar genomförs och dokumenteras på ett korrekt sätt.

Vi noterar att inköp finns med som riskområde i nämndens interna kontrollplan för både 2024 och 2025. Granskningspunkten avser om inköp överstigande 100 tkr har följt stadens och förvaltningens rutiner. I 2024 års uppföljning bedömdes granskningspunkten som lindrig, då endast mindre avvikelser noterades.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att den interna kontrollen **delvis** har varit tillräcklig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden bedriver ett systematiskt arbete med sin interna kontroll med fokus på identifierade risker. Arbetet har utvecklats i positiv riktning under 2024 då ett utvecklingsarbete för att stärka den interna kontrollen har genomförts. Den interna kontrollen utgör därmed en mer integrerad del i nämndens styr- och uppföljningssystem, dock ser vi fortsatt att nämnden har utmaningar att nå samtliga av sina verksamhetsmål. I likhet med föregående år bedömer vi att nämnden i högre utsträckning bör vara delaktig i processen vid framtagande av riskanalys som ligger till grund för den plan som antas. I likhet med föregående år bedömer vi också att det är viktigt att nämnden får information om vilka åtgärder som planerats för de processer som visat avvikelser, samt återkoppling över de åtgärder som genomförts för de processer som tidigare visat avvikelser.

Vidare grundar vi vår bedömning på att det i granskning av statsbidrag framkommit att nämnden behöver utveckla samordning, kontroll och uppföljning avseende hanteringen av statsbidrag.

Utifrån den uppföljande granskningen av inköp och upphandling är vår bedömning att nämnden fortsatt behöver arbeta för att få till en ändamålsenlig rutin för avtalsuppföljning. Det är av vikt att nämnden tillser att arbetet med inköp och upphandling upprätthålls till dess att en ny inköpscontroller är på plats och kan ta vid.

Vad gäller förtroendekänsliga poster är vår bedömning att vård- och omsorgsnämnden fortsatt behöver vidta åtgärder så att hanteringen kan säkerställas i enlighet med gällande krav. Vår stickprovsgranskning visar att den interna kontrollen inom detta område fortsatt kan förbättras. Vi noterar dock att det skett en viss

förbättring sedan 2023 års granskning då åtgärder vidtagits för att säkerställa korrekt attesthantering, vilket vi bedömer som positivt.

Bilaga 1

Fördjupade granskningar 2024

De fördjupade granskningar som genomförts under 2024 finns tillgängliga att ta del av i sin helhet på stadsrevisionens webbplats: <https://helsingborg.se/stadsrevisionen>.

Uppföljning av kompetensförsörjning

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning med syfte att översiktligt bedöma om vård- och omsorgsnämnden vidtagit åtgärder utifrån resultatet av en tidigare granskning som genomfördes år 2020. Den visade att nämnden saknade en långsiktig plan för kompetensförsörjningen, att genomförandet av analyser av personalomsättningen krävde manuell hantering, samt att det var ett utvecklingsområde att förändra ledningsorganisationen i syfte att minska chefsområdena. Därtill saknades tydliga kopplingar till stadens övergripande styrdokument inom området.

Den översiktliga bedömningen i granskningen är att vård- och omsorgsnämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder utifrån resultatet av tidigare granskning. Vissa utmaningar har dock noterats, exempelvis i arbetet med att följa upp den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen och här kan analysarbetet stärkas. Vidare framkom att nämnden framgent behöver tillse att systematisk uppföljning sker utifrån framtagen handlingsplan och följa upp att uttalade mål och effekter uppnås. Avseende implementering av stadens övergripande styrdokument är vår bedömning utifrån genomförda intervjuer att dokumenten har införlivats i förvaltningen, särskilt genom den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen. Spårbarheten kan dock stärkas.

Hantering av statsbidrag

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av stadens hantering av statsbidrag. En av nämnderna som ingick i granskningen var vård- och omsorgsnämnden. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder säkerställt att den interna kontrollen för hantering och redovisning av statsbidrag är tillräcklig.

Vår sammanfattande bedömning i granskningen var att nämnderna delvis säkerställt att den interna kontrollen för statsbidrag är tillräcklig. I granskningen har framkommit att det finns förbättringsområden. När det gäller vård- och omsorgsnämnden avser det bland annat att ta fram riktlinjer som tydliggör hanteringen av statsbidrag inom nämndens ansvarsområde och att utveckla samordning, kontroll och uppföljning. Vidare bör nämnden fortsatt utveckla analys och uppföljning utifrån erhållna bidrag för att säkerställa att bidragen inte blir kostnadsdrivande och är i linje med nämndens mål och prioriteringar för verksamheten.